

Den goda utlandsupplåningen

Under senare år har den svenska utlandsupplåningen ökat markant. Den omfattar nu åtskilliga miljarder. Denna upplåning kom att betraktas som ett tecken på svaghet och osunda finanser i höstens valdebatt. En allmänhet, obekant med de världsekonomiska sammanhangen, kan lätt få intrycket att utlandsupplåningen är något negativt som så snart som möjligt bör elimineras. Om en sådan attityd skulle få bestämma den svenska ekonomiska politiken och, än värre, övriga industriländers skulle det vara ett mycket allvarligt hot mot sysselsättningen och tillväxten i världsekonomin.

Den ökade utlandsupplåningen, som Sverige och de flesta andra industriländer skaffat sig, måste ses mot bakgrund av de kraftiga oljeprisstegringarna under 1970-talet. De oljeproducerande länderna har på mycket kort tid fått enorma exportintäkter som de inte direkt kan omsätta i import av varor och tjänster från industriländerna. Det finns flera orsaker till detta. Det finns rent fysiska begränsningar hos OPEC-länderna, såsom avsaknad av hamnar, vägar och utbildat folk, för att ta emot en växande import från industriländerna. Planering och projektering rörande importens sammansättning är tidskrävande. Vidare kan det vara en god idé för vissa OPEC-länder att använda sina exportintäkter till finansiella investe-

ringar i i-länderna, dvs att leva som rentier.

Industriländerna har således fått ett stort importöverskott gentemot OPEC-länderna vilket svarar mot deras exportöverskott till i-länderna. Under dessa förhållanden har OPEC-staterna som grupp blivit långgivare till i-länderna. Det blir då viktigt att i-länderna och däribland Sverige tar på sig en utlandsupplåning. Alternativet till ökad upplåning är nämligen en åtstramning av den ekonomiska politiken i i-länderna vilken syftar till att skära ned oljeimporten. Effekten av en sådan politik på global nivå blir en nedgång i den ekonomiska aktiviteten och ofelbart en ökad arbetslöshet och lägre tillväxt.

Sverige bör således ha en utlandsupplåning under de kommande åren. Det finns emellertid en rad frågor som är värda att närmare analysera i samband med denna. Dessa gäller bland annat hur stor andel av i-ländernas skuld som Sverige skall stå för, vilken typ av upplåning som Sverige skall ha, och var och hur lånen skall ligga. Skall det vara riksbanken, företagen, SIDA eller andra institutioner som skall svara för upplåningen? Det är dessa sidor av utlandsupplåningen som skall diskuteras – inte dess vara eller inte vara. Men den debatten kanske kommer nu efter valet.

Lars Jonung